

Sygn. akt II CSK 841/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa T. M.
przeciwko R. Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ś.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 czerwca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7200 (siedem
tysięcy dwieście) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód T. M. wystąpił przeciwko R. S.A. w Ś. z powództwem o zapłatę kwoty 638.020 zł z odsetkami ustawowymi oraz o zasądzenie kosztów procesu. Swoje roszczenie wywodził z treści art. 494 k.c. oraz § 10 ust. 2 łączącej strony umowy. Objął nim zwrot świadczenia spełnionego na rzecz pozwanego z tytułu części wynagrodzenia oraz żądanie zapłaty kary umownej i odszkodowania odpowiadającego kosztom poniesionym przez niego na ekspertyzę dotyczącą prawidłowości wykonania tunelu do wypalania farby na butelkach. Powód wskazał, że odstąpił od umowy z uwagi na nieprawidłowe jej wykonanie przez pozwanego. Pozwany kwestionował istnienie podstaw do odstąpienia od umowy przez powoda.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2014 r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania. Oceniał, że powód uniemożliwił pozwanemu całościowe wykonanie umowy ponieważ nie dostarczył pieca do spalania odpadów i wentylatora, niezbędnych do zapewnienia hybrydowego systemu zasilania tunelu do wypalania farby na butelkach. Pozwany wykonał i dostarczył tunel z zasilaniem elektrycznym, przystosowany do hybrydowego ogrzewania przez piec do spalania odpadów. Powód nie dostarczył jednak tego pieca ani wentylatora, co spowodowało, że pozwany nie dokonał montażu całości instalacji, ani nie przeszkolił pracowników w jej obsłudze. Ostatecznie w toku procesu pozwany odstąpił od umowy w jej nie zrealizowanej części. Odstąpienie od umowy przez powoda Sąd uznał za nieskuteczne z uwagi na niewystąpienie przesłanek uzasadniających złożenie takiego oświadczenia. Oceniał jednak jako skuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy ze skutkiem *ex nunc* złożone przez pozwanego. Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji powoda, zaskarżającej oddalenie powództwa o zwrot spełnionego świadczenia w wysokości 517 280 zł Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 23 lutego 2016 r. oddalił tę apelację i orzekł o kosztach postępowania, dzieląc stanowisko Sądu Okręgowego. Umowę stron zakwalifikował jako umowę o dzieło z elementami umowy o świadczenie usług.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. powód zarzucił naruszenie prawa procesowego - art. 380 k.p.c., a w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego niewłaściwe zastosowanie art. 65 § 2 w zw. z art. 627 k.c., art. 65 § 2 w zw. z art. 379 § 2 k.c. w zw. z art. 491 § 2 k.c., a także błędne niezastosowanie art. 494 § 1 k.c. Domagał się uchylenia wyroku Sądu drugiej instancji i uwzględnienie powództwa oraz orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako

ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zdaniem skarżącego wykładni wymaga art. 379 § 2 k.c. w celu wyjaśnienia czy w sytuacji, w której przedmiotem umowy jest dzieło oznaczone co do tożsamości, zachodzi możliwość uznania świadczenia za podzielne.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości interpretacyjne, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów; rozbieżności te należy przytoczyć. Muszą to być rozbieżności wykładni przepisu prawa, a nie rozbieżności w jego stosowaniu. Należy też wyjaśnić dlaczego dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008, I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane).

Skarżący nie wskazał na istnienie rozbieżności wykładni, ani konieczności zmiany wykładni wynikającej z dotychczasowych orzeczeń Sądu Najwyższego. Jak sam zwrócił uwagę w uzasadnieniu wniosku, podzielność świadczenia wymaga oceny z punktu widzenia zachowania bez istotnej zmiany przedmiotu świadczenia oraz jego wartości. Orzecznictwo przytoczony w skardze wskazuje na ustabilizowany kierunek wykładni, przy którym rozbieżności wywoływane są jedynie rozbieżnymi okolicznościami faktycznymi konkretnych spraw i specyfiką ocenianych świadczeń. Tego rodzaju czynniki różnicujące nie należą do elementów wykładni,

jakkolwiek mogą prowadzić do doprecyzowania jej rezultatów. Jednakże okoliczności rozpatrywanej sprawy nie wskazują na możliwość rozwoju wykładni art. 379 § 2 k.c., ponieważ powód – jak wynika z ustaleń – wypełnił swoje świadczenie rzeczowe, zabrakło natomiast świadczenia rzeczowego powoda, co w konsekwencji uniemożliwiło wypełnienie dalszych obowiązków umownych pozwanego, dotyczących montażu i szkolenia. Oczywiście jest, że art. 379 § 2 k.c. dotyczy podzielności świadczenia jednego zobowiązanego, a nie wypadku, gdy już w umowie przewidziany został rozdział obowiązków w zakresie świadczenia samodzielnych części dzieła, które ostatecznie mają zostać połączone w całość. Nie ma w tych okolicznościach podstaw do przyjęcia, że w sprawie ujawniła się wątpliwość interpretacyjna wymagająca zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Problemy związane z subsumpcją towarzyszą każdemu procesowi decyzyjnemu i nie wypełniają powołanej przyczyny przesądu. Okoliczności faktyczne i materia prawna sporu nie wskazują też na wystąpienie innych przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3, art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 1, § 2 pkt 7 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

